

Nu moesten al deze compromissen aan de drie erbij betrokken politieke partijen: SDAP, Vrijzinnig-Democratische Bond en CDU, worden voorgelegd; deze zouden, de compromissen aanvaardend, zichzelf moeten opheffen.

De partijcongressen waarop hiertoe besloten moest worden, vonden op 7 en 8 februari plaats.¹

De CDU besloot slechts met een kleine meerderheid van stemmen om in de Partij van de Arbeid op te gaan (de minderheid achtte de nieuwe partij niet socialistisch genoeg), maar bij de Vrijzinnig-Democratische Bond was de stemverhouding 143 stemmen vóór, 11 tegen – Oud was blijven aarzelen maar toen hij zei dat hij die aarzeling had overwonnen, gaf dat de doorslag. Op het SDAP-congres bleek niets van verdeeldheid: Vorrink zou de voorzitter worden van de nieuwe partij welke totstandkoming zoveel aan Banning te danken had en die ook door Drees geheel was aanvaard (met twijfel evenwel of Oud binnen de rijen van de Partij van de Arbeid zou blijven) – het congres had geen behoefte om hooggeachte voormannen als dezen dwars te zitten. Tenslotte kwam op 8 februari ook de groep der 'daklozen' bijeen – ook zij besloot, tot de PvdA toe te treden.

Zo kon dus het congres ter oprichting van de nieuwe partij op 9 februari (een zaterdag, niet een zondag!) plaatsvinden, zulks in de grote zaal van het Hotel Krasnapolsky te Amsterdam.² Banning trad er als voorzitter op en hield een hooggestemde openingsrede: 'Er wordt vanaf vandaag een nieuw hoofdstuk geschreven in het boek der geschiedenis ... Naar ons aller overtuiging is de PvdA diep verbonden met de reële krachten van de maatschappij in overgang uit het kapitalisme naar een vorm van socialisme.' Na hem spraken Lieftinck (die mèt van Walsum uit de CHU overging naar de PvdA), een woordvoerder voor de CDU, Joekes, Ruymers, Goedhart (die o.m. zei dat 'de Indonesische kwestie binnen het

kwaliteiten beter tot hun recht zouden komen als hij een benoeming kreeg als gezant – een functie die hem, ijdel als hij was, zeer aantrok. Er was maar één minister die hem graag als gezant zag optreden: de Booy; alle overigen voelden niets voor zodanige benoeming. In arren moede aanvaardde van Heuven Goedhart toen per 1 september het hem aangeboden hoofdredacteurschap. Vermelding verdient nog dat Vorrink onmiddellijk na zijn terugkeer uit Duitsland nog met zijn gestreepte concentratiekampkleding aan getracht had, diegenen die *Het Parool* leidden, er toe te bewegen van *Het Parool* en *Het Vrije Volk* één groot socialistisch dagblad te maken – dat was geweigerd.

¹ Het congres van de SDAP begon al op de 6de. ² Het verslag van het congres is als brochure gepubliceerd onder de titel: *PvdA. Het nieuwe begin*.